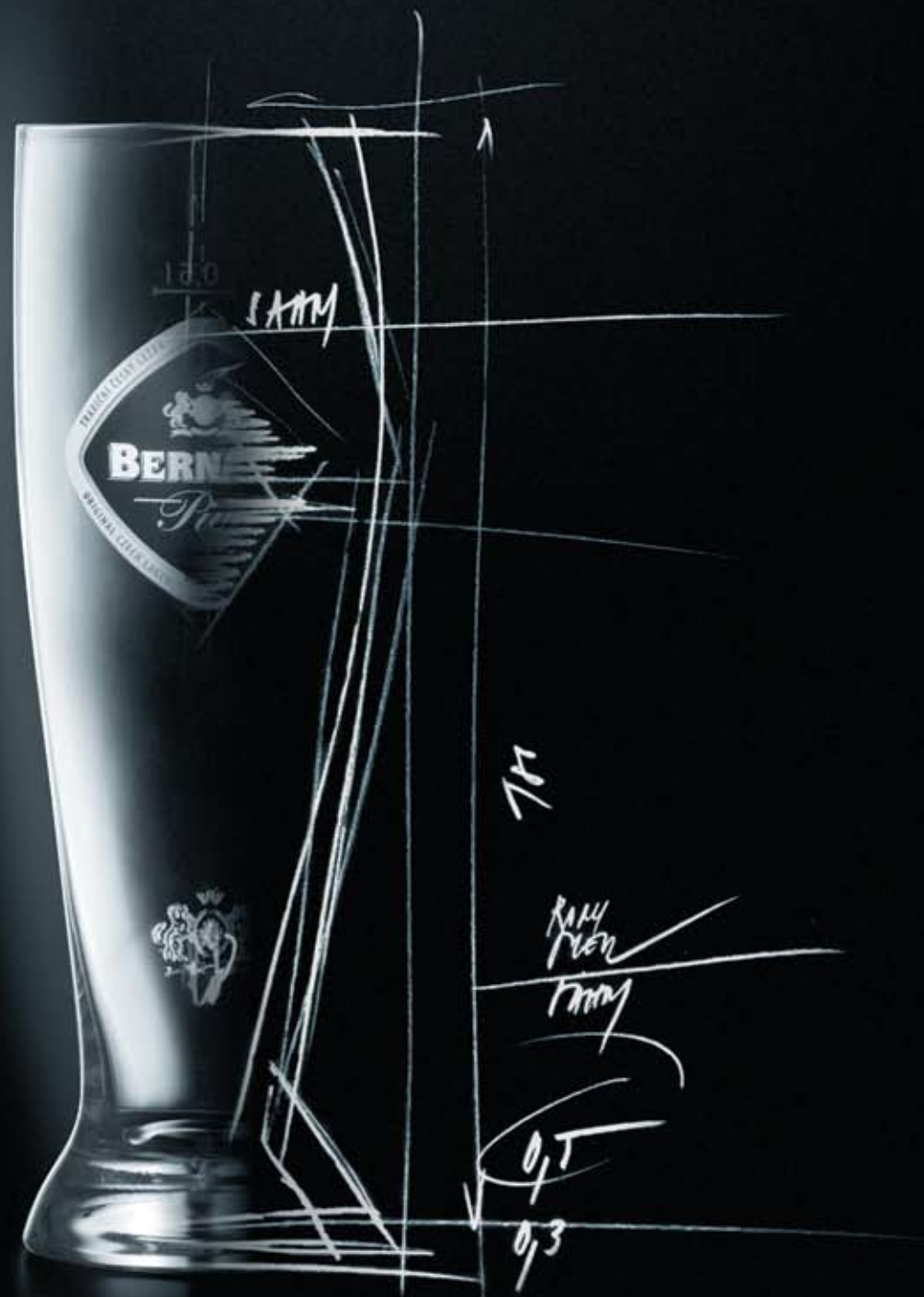

Vlasta Keston

4'10

RICHARD KRAJČO
ADOLF LACHMAN
NORSKO
JOSEF KUNKELA

SAHM

The glass for top brands

www.sahm.cz

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Nedávné odmítnutí finanční pomoci Řecku ze strany Slovenska nepochybně vyvolalo v Bruselu pobouření. Mně ale jednání Slováků dává smysl, protože celá Evropská unie přestala používat zdravý rozum a respektovat pravidla trhu. Eurozóna je bohužel založená na politických a nikoliv ekonomických principech a tvrdě naráží na rozdílnou výkonnost hospodářky rozvinutých zemí a těch ostatních, jako jsou Řecko, Portugalsko a další. Pokud by tyto země měly vlastní měnu, mohly by na situaci reagovat podstatně lépe než se společným eurem a pod jednou centrální bankou. V určitých situacích je to pro ně smrtící, zvláště když se otřesou trhy a prasknou ty nafouklé hypoteční a jiné bubliny nebo podvody jejich vlád. A navíc téměř všechny země Evropy nachytala krize se staženými kalhotami, protože v době růstu ekonomiky si nevytvořily žádné rezervy, neboť „velkorýse“ rozhazovaly na přebujelé sociální programy, nemající ve světě obdoby, a na spoustu byrokratických nesmyslů, které se až nápadně podobají centralistickým snahám z ponurých dob reálného socialismu u nás.

Když se vrátím ke Slovensku, z mého pohledu je jeho postoj jasný a pochopitelný. Krize v Řecku byla silnější než jinde, protože země a její obyvatelé si dlouhodobě žili výrazně nad poměry a navíc

se vláda dopouštěla podvodů zkreslováním ekonomických ukazatelů, jako jsou schodky rozpočtu nebo růst HDP. Proč by ale měl slovenský důchodce, který dostává dejme tomu 300 euro, podporovat řeckého s několikanásobnou penzí, zatímco tamní odboráři a zaměstnanci budou zaryté demonstrovat a stávkovat kvůli zachování svých nezasloužených výhod? A navíc – proč by si malé Slovensko mělo na tuhle nesmyslnou pomoc ještě půjčovat?

To, co udělala slovenská vláda v čele s premiérkou Radičovou, bylo velmi stařečné. Odolat obrovským tlakům ze strany Bruselu a zemí eurozóny je podle mě doslova hrdinský čin.

Snaha předlužené Evropy zachraňovat tímto způsobem krachující zemi je jen dalším z dlouhé řady zcela chybných kroků. Zvláště když stávající výše pomoci Řecku zcela jistě nebude stačit.

Celá eurozóna je velmi ohrožená a kdykoliv může přijít katastrofická zpráva o jiné krachující zemi. Záchranne fondy a nemorální finanční „pomoc“ udělají pouze další díru do pomalu se potápějící lodi jménem Evropská unie!

Držte se!

vlastní cestou 4/10

říjen – listopad – prosinec

editör

Boris Dočekal

redakce

Stanislav Bernard

Zdeněk Mikulášek

Markéta Navrátilová

design

Štěpán Malovec

jazyková poradkyně

Věra Bláhová

tisk

Tiskárna David, s. r. o.

vydavatel

Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz.

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

malba na obálce > **Adolf Lachman**

obsah

04_ **Už nejsem levičák**
rozhovor s Richardem Krajčmem

10_ **Lahůdka**
ze světa umění

16_ **Sám s chlebičkama**
povídka Ireny Hejdové

20_ **Game Is Over**
fotoreportáž

26_ **Bernard Fest 2010**
z pivovaru

28_ **Zvednout lidem dentální IQ**
rozhovor s Josefem Kunkelou

32_ **Edice česká povídka**
počin

33_ **Vidět Bruggy a zemřít**
reportáž

37_ **Synové dělnické třídy**
fejton Jaroslava Rudiše

38_ **Brtnice**
Vysočina a okolí

Už nejsem levičák

říká Richard Krajčo | herec, zpěvák, autor písní...

V práci můžete být i drsný, chtít po lidech i věci, které se jim nelíbí, ale oni musejí vědět, že to myslíte dobře a že vaše jednání má nějakou myšlenku a cíl.

► Jako muzikant se asi cítíte svobodněji než jako herec, nebo ne?

Jak se to vezme. Do hudby jsem mnohem víc zapojený. Děláním i management, takže svobodu zpěváka, toho bohéma, který přijde na pódium, odzpívá si koncert a pak zažívá svobodný večer, než ho někdo odveze na příští koncert, nemám. Svobodu mám jen ve studiu, na pódiu, ale tam začíná i končí.

Myslel jsem svobodu například v tom, že vám nikdo nedomlouvá takzvané kšefty, že nemusíte hrát, kde nechcete.

To samozřejmě ano, ale jsme vlastně rodinná firma, která živí jedenáct lidí. Z osmdesáti devadesáti procent jsou závislí na tom, co napíšu, jestli něco napíšu, aby bylo co hrát, a jaké koncerty domluvíme.

Odmítli jste někdy finančně zajímavou nabídku, která se vám nelíbila? Třeba hrát pro firmu, co vám nesedí?

Když se mi firma nebude zamlouvat, hrát pro ni nebudeme.

Za žádné peníze?

Asi ne. Kdysi jsem byl v téhle věci velmi radikální, ale postupem času jsem dospěl k tomu, že v téhle době člověk potřebuje partnery, sponzory, takže pokud by mě oslovila třeba firma, jejíž výrobky používám, asi bych se tomu nebránil.

Není toho na vás moc – zpěvák, skladatel, textař? A ještě manažer?

Management nedělám sám, ale se svou ženou. Má to své výhody i nevýhody. Výhoda je, že to máte doma a můžete všechny věci hned řešit, vidíte do všech karet a nikdo vás už neokrádá. Zároveň je to nevýhoda, protože i doma se pak spousta věcí točí kolem práce. Museli jsme si stanovit pravidla, abychom nezapomínali na náš soukromý život, na rodinu. Nestačí být doma, s rodinou musíte žít.

I v rodinném podniku musí být capo di tutti, kdo je jím u vás? Asi vy...

To asi jsem, ale zároveň si myslím, že je strašně důležité získat si důvěru týmu, který s vámi pracuje. Teď myslím kapelu a oba zvukaře, osvětlovače a řidiče, co s námi jez-

v září 2010

dí. V práci můžete být i drsný, chtít po lidech i věci, které se jim nelíbí, ale oni musejí vědět, že to myslíte dobře a že vaše jednání má nějakou myšlenku a cíl. A že když to udělají, pak do toho cíle dojdou.

Kapely často zakládají kamarádi, ale časem se to někdy zvrtně, jako třeba u Beatles, nebojte se, že by se vám něco takového mohlo přihodit?

Stát se může cokoli. Kryštof existuje nějakých patnáct šestnáct let a v téhle sestavě jsme dvanáct let. Hráli jsme i v prázdných klubech a od nich jsme došli až k plným halám. Zažili jsme dobré i špatné věci a kluci vědí, že jsem několikrát dostal nabídky na sólové desky a nepřijal jsem je, protože mě takhle parta prostě baví. Držíme pohromadě, ale vždycky může přijít něco, co partu rozbije. My jsme si na začátku vyjasnili peníze, což je nejdůležitější, máme must, podle kterého to dvanáct let funguje. A jsme už

dospělí chlapi, kvůli holkám se snad hádat nebudem; pokud nepřijde hudební rozkol, myslím, že spolu ještě nějaký pátek vydržíme.

Asi člověk musí mít velkou sebedůvěru, když přežije prázdné kluby...

Byli jsme studentskou kapelou z Havířova a okolí, a dokonce jsme se předtím, než přišla nabídka natočit desku, rozpadli. Kvůli ní jsme se dali znovu dohromady, všichni jsme chtěli mít aspoň jedno cédéčko. Ale na první koncert mimo naši oblast přišlo v Brně šest diváků. A nás je sedm. Samozřejmě jsme z toho byli smutní, ale věřili jsme, že to musíme vyjet. Mně bylo kritiky předhazováno, že jsem jen moderátor a mám jakousi pseudokapelu a mým intelektuálním básnickým textům nikdo nerozumí; vlastně jsou to jen takové bláboly. Potřebovali jsme dokázat, že to tak není, že jenom nejsme z Prahy a nemáme kamarády, kteří by o nás

psali. Tak jsme absolvovali dva roky hraní v klubech. Jen šest lidí už nikdy nepřišlo – někdy jich bylo třeba tři sta, jindy sto... Za dva roky jsme obehráli skoro tři sta padesát štací. V podstatě jsme bydleli v autě, ale chtěli jsme lidi přesvědčit, že jsme muzikanti a fungující kapela.

Připadáte mi, a nejen mně, jako takový už trochu starší, ale úplně normální kluk. Zdá se, že vás úspěšná kariéra příliš nezměnila. Čím to?

Těžko říct, možná je to ve výchově, něco si s sebou nesete. Jsem z velmi chudých poměrů, moje maminka vždycky hodně šetřila, věděla, že máme 43 korun na den a nesmíme utratit víc. Možná mi tohle zůstalo. Moje žena říká, že jsem hlídač rodinného banku. Ale někdy naopak člověk, který vyrůstal v chudobě, je spíš rozhazovačný typ. Záleží asi na tom, jak rodiče své děti ovlivní. Já si dokážu užívat života i plnit své sny, na které

Richard Krajčo
Chotěvice

RICHARD KRAJČO
*1977

V roce 1993 spoluzaložil kapelu Kryštof a dnes je jejím leadrem. Kryštof vydal úspěšná alba Magnetické pole, Rubikon, Mikrokosmos...

Jako herec působí Richard Krajčo v Národním divadle (např. v titulní roli ve hře Richard III.) a v divadle Ungelt. Hrál v několika českých filmech a jednu z hlavních rolí v televizním seriálu Hraběnky. V televizi a v rádiu moderuje hudební pořady.

bohužel dosáhnete především penězi, ale zároveň myslím na zadní vrátka a že mám povinnost vůči své rodině.

Herec svobodu moc nemá, čeká kdo a do čeho ho obsadí, musí respektovat režiséra... Nevadí vám to?

V hudbě je to podobné, natočíte desku, ale nevíte, kolik lidí si ji koupí. Závisíte na tom, jestli o ní napíše nějaký novinář, jestli se vám podaří natočit klip... V herectví jsem měl štěstí na režiséry, snad až na jednu dvě výjimky, na které si nemůžu stěžovat. Dělal

jsem s Janušem Klimšou, který se mnou byl na škole a otevřel mě k herectví. Díky němu jsem později dostal nabídku do Národního divadla. Potkával jsem se s režiséry empatickými vůči hercům, nejhorší je potkat režiséra exhibicionistu. Ale přál bych si pracovat i s lidmi, jako je Lars von Trier, který herce jakoby deptá a něco z nich mačká. Je mi třicet tři let a zahrál jsem si velké, herecky pestré role v Ostravě, v Národním divadle nebo v Ungeltu. V Richardovi III. jsem ze sebe vymačkal úplně všechno, co jsem se naučil. Proto jsem už čtyři roky nic nové-

ho nezkoušel, nevím, co bych teď nabízel. Možná potřebuju potkat režiséra, který ze mě vytáhne něco, co jsem ještě nepředvedl.

Je běžné, že herci se obsazují podle typů. Lákají vás figury, které jsou úplně jiné než vy, mají jiné uvažování?

Třeba Richard III. takový je. Je to lidská zrůda podobná Stalinovi, k níž asi nikdo nemá blízko, ale zároveň jde o vzrušující postavu. Protiúkol jsem dostal i ve filmu, Hrubeš a Mareš jsou kamarádi do deště, kde jsem hrál obtloustlého retardovaného kluka. Nikdy jsem moc nehrál komické věci a radši bych si zase vybral nějakého životního outsidera, ale dostat scénář s dobrou rolí blízkou ke komice, určitě bych neřekl ne.

Byly doby, kdy se v médiích odehrávaly diskuse, jestli hrát nebo nehrát v televizních seriálech. Myslíte si, že je možné odpoledne ve spěchu natočit něco jen letmo nahozeného a večer v celé té složitosti vystříhnout Richarda III.?

Vůbec si nedovedu představit, že bych dopoledne natočil něco, co musí být rychle spíchnutý, odpoledne hrál Richarda III. a večer s kapelou. Projekty si vybírám, i když někdy třeba nedopadnou dobře. Zrovna jsem dotočil seriál pro českou televizi v režii Milana Cieslara. Pro mě je důležité, kdo to dělá, jaký je scénář a jaké budu mít kolegy. Jelikož v seriálu hrají Vilma Cibulková, Tereza Voříšková, Jirka Mádl nebo Bolek Polívka a příběh se odehrává v dostihovém prostředí, hned jsem na to kývl. Ale mýdlové bubliny, skoro operetky komerčních televizí mě nezajímají. Mám štěstí, že mě už deset živí hlavně hudba. A točím proto, že si občas chci udělat radost. Prozatím mám finanční svobodu a díky ní si můžu určovat, co chci dělat a co ne. Ale i lidi, kteří ji nemají, musejí žít své rodiny.

Zmínil jste režiséra, když odhlédnu od ekonomiky, je to v téhle branži nejsvobodnější člověk. On určuje, jak bude inscenace vypadat, stará se i o detaily. Režirování by vás nelákalo?

Režiséry obdivuju právě kvůli tomu, co jste říkal. Taky musejí přicházet s nápady. Samozřejmě je tahají i z herců, ale zároveň je

přináší. Když jsem poslouchal třeba Michala Dočekala, říkal jsem si, že bych na to asi nikdy neměl. Rozhodně bych nebyl tak dobrý jako on. A to by mně vadilo, takže bych se do režie radši nepouštěl.

Při vašich akustických koncertech jste měl zajímavé průvodní slovo, nebylo to jen jakési vyplnění přestávky v hraní. Co zkouší psát?

Mluvíte o formách, které mě velmi zajímají, ale asi si na ně netroufnu. Skládám své příběhy do písniček, které mají začátek a konec. Lidí jim možná nerozumějí, ale pro mě jsou to příběhy s dějem a už tak se s tím dost morduju. Když jsem na CD načítal román Potichu Járy Rudiše, obdivoval jsem, že dokáže na tak velké ploše vystavět příběh lidí, že je to zajímavé a čtivé. Nevím, jestli bych to dokázal. Jedna věc mě trochu trápí – že jsem si nezahrál v pořádném českém bijáku. Říkám si, že to musím udělat jako Honza Budař, který si Nudu v Brně napsal a nakonec ji s Vládou Morávkem natočil. Mám pár příběhů v hlavě, ale jsem zaměstnaný jinou prací; třeba za deset let nebudem muset tolik koncertovat a zbude mi čas i na něco jiného.

Mluvíme o svobodě, ta je i o tom mít aspoň relativně soukromí v tom smyslu, že do něj každý nevidí. Jak se vám to daří uhlídat?

To nikdy úplně neuhlídáte, protože v českém národě je spousta práskáčů. Asi to v sobě máme zakořeněné a spíš než štěstí někoho jiného nás zajímá neštěstí, rozvod, vražda, nemoc, smrt... A lidi u nás moc neodpouštějí úspěch. Recept, který aspoň částečně pomáhá, je s bulvárem absolutně nekomunikovat, nezvedat telefony...

Ani nežalovat?

To by muselo přijít něco hodně sprostého. Objev se lži, s tím nic nenaděláte, ale jsou takové, že se člověk nad nimi musí spíš pousmát. Myslím, že máme špatný tiskový zákon. Ať si existuje bulvár s Ivetou Bartošovou a všemi těmi celebritami, které jim samy dávají informace, nechají se vyfotit v kuchyni i v koupelně, udělají cokoliv. Fajn, ale když se na stránkách objeví nepodložené věci, lži a prodá se tři sta tisíc výtisků za patnáct korun, ať vydavatel zaplatí pokutu patnáct milionů a ne sto tisíc. A pokud rovnou nezkrachuje, začne otiskovat jen zaručené zprávy.

Před časem o vás někdo řekl, že jste levičák, jste?

Byl jsem levičák a možná něco z toho v sobě ještě mám. Jsem z Ostravska, nikdy jsme neměli peníze, takže určité sociální smýšlení mám. Nicméně, jak řekl zpěvák ze

Sex Pistols – každý pankáč a anarchista je levičák, ale každý pankáč a anarchista, který je levičák i po třicítce, je (řekněme to raději slovensky) kokot. A má pravdu. Protože pak, když už opravdu začnete pracovat, přestane se vám líbit, jak stát nakládá s penězi, se sociálními dávkami. Zjistíte, že společnost chce mít všechno zadarmo, že socani, ke kterým jsem měl blízko, vyhrají volby na tom, jestli se bude u doktora platit třicet korun nebo ne, což je směšné. Když jde člověk do hospody, dá za pivo mnohem víc. A tady jde o zdraví. Uvědomil jsem si, že platím určité daně a už si nepřeju, aby se z nich utrácelo za tyhle nebo ony věci. Mám platit na spoustu lidí, kteří nepracují, protože nechtějí? A tak jsem se v podstatě dostal napravo.

Vraťme se ke svobodě. Levice má vždycky potřebu lidí dirigovat, protože má pocit, že nejlíp ví, co je pro ně dobré. A záleží jen na míře, u komunistů je samozřejmě nejvyšší.

Před červnovými volbami jsem měl pocit, že horší než komunisti jsou socani. Svými hesly v podstatě vyvolávali třídní boj a mně to evokovalo padesátá léta, jak se lidem, kteří pracovali a zároveň dávali práci jiným, zabavoval majetek. Tyhle billboardy bylo to nejhorší, co jsem od listopadu 1989 zažil.

01#

Rodinný pivovar Bernard opět zabodoval v tuzemských soutěžích a získal v žatecké Dočesné hatrick. Polotmavé nealko Jantar Free si v rámci soutěže vysloužilo nejvyšší ocenění v kategorii nealkoholických piv. Bernard dále uspěl v kategorii tmavých ležáků, kde získal první místo za Černý ležák s jemnými kvasnicemi. Kategorii 11 stupňových ležáků pak dominovala Bernardova jedenáctka.

02#

„Novinářská anketa Naše pivo je výjimečná. Hlasování redakcí vyjadřuje pozici značky a zároveň i to, jak lidé vnímají chuť piva. Že jsme v této anketě dlouhodobě druzí, považuji za skvělý výsledek,“ hodnotí Stanislav Bernard výsledky soutěže pořádané Českým svazem pivovarů a sladoven.

03#

V rámci Svatováclavské slavnosti českého piva 2010 byla vyhlášena cena Dámská pivní volba, iniciovaná Prvním dámským pivním klubem. Vítězem soutěže, která podle Prvního dámského pivního klubu nemá ve světě obdoby, se stal Rodinný pivovar Bernard. „Z toho, že jsme v nově vzniklé anketě vyhráli, jsem nadšený. Jsem velice rád, že se nám daří pivo vařit a prezentovat jako ušlechtilý nápoj, který si vychutnává čím dál více žen,“ říká Stanislav Bernard.

04#

Pivo Bernard opět uspělo ve Velké Británii. V prestižní soutěži World Beer Awards 2010 získala mezi značkami z celého světa zlaté medaile v kategorii World's Best Dark Lager a v Europe's Best Dark Lager.

05#

Ve druhém ročníku soutěže speciálních a neobvyklých piv Znojemský hrozen 2010 získala značka Bernard dvě ocenění. Vítězem v kategorii polotmavých a tmavých pivních speciálů se stalo pivo Bernard Černý ležák s jemnými kvasnicemi. V kategorii neobvyklých piv obsadil Bernard s čistou hlavou Švestka druhé místo.

06#

Sladovna Bernard v Rajhradě u Brna opravila nákladem cca 7 mil. korun čistíčku odpadních vod, aby byly splněny nové odpadní limity pro vypouštění vyčištěné odpadní vody.

07#

Nově realizované teplovodní hospodářství centralizuje teplou vodu do jedné nerezové nádrže pro celý pivovar a nahrazuje tak několik starých a špatně zaizolovaných nádrží. Celkový efekt spočívá v dosaženém objemu teplé vody a zlepšení její kvality. Navíc je k ohřevu vody využita část tepelné energie z chmelovaru. Dostatek teplé vody umožňuje její využití na stáčírňe sudů. Pro studenou vodu byl rovněž vyměněn železný zásobník za nerezový.

LEHKÉ NESKUTEČNO
ADOLFA LACHMANA

Roboti a stroje připomínající biologické struktury. Kybernetické fosílie na pozadí krajín inspirovaných vlámským malířstvím. Uhrančivé prostory plné industriální poetiky s příchutí pravěku. Vítejte ve světě Adolfa Lachmana.

„Viděl jsem spoustu béčkových hororů a z toho jsem čerpal témata pro kreslení,“ osvětluje téměř třiatřicetiletý autor svoje rané vizuální impulsy a dodává: „Falešný terminátorovský heroismus ožvlých mrtvol mi zůstal dodnes a většinou se tak nějak promítne i do mé práce.“

Adolf Lachman naposledy přitáhl pozornost grafickým zpracováním počítačové hry Machinarium, o kterém jste se v našem magazínu mohli také dočíst. Stejně jako předchozí počiny nezávislých vývojářů – hra Samorost I a II – získalo i Machinarium uznání díky své sofistikované komplexnosti. „Je to takové umělecké dílo po všech stránkách, a navíc to samotní členové dělají rádi a jsou zkušení,“ komentuje Lachman podobu této hry.

Výtvarník, který v současnosti žije ve východních Čechách, se sice těší na práci na další hře, momentálně se však věnuje kresebnému cyklu Pardubických robotů – Parobotů. Ač je Lachman absolvent ateliéru klasické malby pražské Akademie výtvarných umění, jeho doménou je právě kresba – většinou upravovaná či přímo tvořená v počítači.

Ducha zasněného vrakoviště plného ožvlých součástek nepostrádají Lachmanovy trojrozměrné realizace z kombinovaných materiálů (odpadků apod.). Z ideového hlediska pak zaujmou vtipné předělavky obalů a propagačních materiálů nejrůznějších produktů, například jogurtové výrobky Dobrá máma a Zlý táta.

Jako občasný autor komiksů se Adolf Lachman vyprofiloval jako fotorealistický tvůrce, s kterým se navzdory nemnoha zrealizovaným celkům stále počítá.

Sám s chlebíčkama

Píšou si. Už dva měsíce. Od té doby, co se konečně rozvedl a je večer doma sám, otevře si víno a zapne počítač, připojí se a kouká, co se kde děje, projede servery a portály a weby a pak jde za ní, teda na stránku, kde ji potkal. Ale dneska tam není, v tom virtuálním pokoji je pusto, je v něm teď nejstarší, a to rozhodně být nechce. A stejně sem nemusí, už si vyměnili maily, a tak si řekne, že se podívá na ten poslední do Mileniny složky. Milena jako ona, Milena jako milenka, Milena jako ta čokoládová tyčinka, co je po ní sladko na jazyku; někdy až moc. Kouká na ten mail: *Ahoj Jirko, to jsem ráda, že přijdeš, alespoň se konečně poznáme. Na tý oslavě bude plno lidí, takže to nebude divný, že přijdeš taky, manželovi řeknu, že jsi někdo z nemocnice. Těším se. Milena.*

Na fotce vypadá k světu, na to že slaví padesátiny. Když si ji vytiskne na inkoustový tiskárně a porovnává se svou fotkou, vlastně mu přijde, že k sobě docela jdou. A ona je s manželem, s tím Kikinem, nebo jak mu říká, dost nešťastná; předminule psala, že je hrozně vzteklejší a zlejší, že už to s ním nevydrží, že se taky rozvede, a dělala si jako legraci, jestli si ji vezme, a on jí odpověděl, že samozřejmě, taky se smajlíkem, i když by jí to třeba napsal i bez smajlíka, ale nechce bejt moc hrr.

Po rozvodu je trochu rozcitlivělejší, trochu osamělejší, sedí tady se skleničkou a skoro vypitou lahví vína a přemejšlí, co si vezme na sebe. Nechce vypadat moc nadšeně, ale zas je to oslava, měl by přijít trochu upravenější, ale spíš tak ležérně. A trenky radši čistší, co kdyby...

Holí se pečlivě, než na ten rozvodovej soud, kouká na sebe do zrcadla a chvíli si připadá jak blbec. Ale co, aspoň večer někam jde, už nikde nebyl snad měsíc.

Čeká na zastávce na tramvaj, kousek vedle stojí mladá holka, čte si knížku, je do ní zabraná, hrbí se; proč se dneska všechny holky hrbí? Je pěkná, má nutkání jí říct, ať se narovná, ale připadal by si jak dědek a jí by nejspíš taky tak připadal. Radši nic neřekne, jen kouká, co je to za knížku, ale stejně název na tu dálku nepřečte, asi by ho přečetl s brejlema, ale ty si nevzal, aby nevypadal jak dědek. Tak holt některý detaily neuvidí, ale detaily stejně nejsou tak podstatný jako celkový dojem – a ten on si umí udělat dost rychle a zpravidla situaci odhadne tak přesně, až ho to samotného překvapí.

Nastoupí do tramvaje, přemejšlí o Mileně, jestli má tak pěkný vlasy jako ta holka; asi si je barví, on už má taky plno šedých a je mu to blbý, zvlášť takhle v tramvajích. Aspoň že kouty má malý.

Ženský jsou marniví, nerady stárnou, diví se, že Milena vůbec ty padesátiny chce slavit, ale je mu sympatický, že si svůj věk umí připustit a že se za něj nestydí, a to on oceňuje, protože je na tom stejně.

U zastávky je velký květinářství, to už si zjistil, že tam bude moc koupit kytku. Neví, jestli koupit kytici nebo něco v květináči, ženský je maj rády, protože dýl vydrží, ale zas kytice jsou takový efektnější a nejspíš i romantičtější, jak kvetou a... A tak vezme kytici, růže a k tomu nějaký kapradí, nechá si ji zabalit, zaplatí a může jít. V kapse má ještě knížku, našel ji doma, kdysi ji od někoho dostal, a nikdy nečetl. Detektivky zrovna nemusí, ale Mileně by se mohla líbit, má ráda dobrodružství, alespoň to psala, i když možná jen v rámci konverzace, která v té chvíli byla taková dvojsmyslná, až vlastně trochu erotická. Holt lidi si tak dneska píšou a vlastně je to dobrý, alespoň člověk pozná, co je ten druhý zač, jestli není pruderní nebo tak něco. Milena pruderní není, a to je fajn.

Roh Bílkovův ulice. Rozhlídne se, připadá si jako vetřelec, ještě se může otočit a odejít, stejně to bude trapný, bude tam její rodina a ten vzteklejší Kikin a její dcera, která je prej stejně vztekla po tátovi, a na-

↑↑ Novotvary / 2003

↑ Golem / 2000

↑ Biocosi / 2008

↑↑ Pérák / 2006

↓ Hájovna / 2006

↓ Superhrdina II / 2006

Adolf Lachman¹⁹⁷⁷

Absolvoval Akademii výtvarných umění (atelér klasických malířských technik prof. Zdeňka Berana). Už během studií se vedle malby začal věnovat plastikám a taktéž intenzivně počítačové grafice. V roce 2004 získal českou komiksovou cenu pro nejlepšího kreslíře. V současné době se výtvarně realizuje prostřednictvím kreslených ilustrací upravených v počítači, trojrozměrných objektů a jako grafik počítačových her. Od roku 2005 žije natrvalo v Pardubicích, kde se aktivně podílí, jako člen občanského sdružení Uskupení Tesla, na veřejné prezentaci současného umění.

víc nemožná, protože ve třiceti letech furt žije u rodičů. I když... tak už to dneska chodí, děti bydlej v starejch, a když maj navíc domek, proč by nebydlely, žejo. Nadechne se a je v Bílkový a jde ulicí po upraveným chodníčku, míjí domky. Je krásně, sem tam na zahradě někdo pleje a všichni vzhlížej, když jde kolem, takže je zdraví, asi by nemusel, ale holt je to lepší, aby nevypadal jako nějaký zloděj, ale oni po každým tom pozdravu koukají ještě podezíravějc. Tak jde radši rychle zas dál.

Vytiskl si její mail, a tak ho vytáhne z kapsy a rozloží, ještě jednou chce zkontrolovat adresu. Milena Krauhulcová, Bílkova 23. Koukal se na Google na mapy a vypadalo to na rodinné domek; vždycky si připadá tak nějak vznešeně, když jde na návštěvu k někomu do rodinného domku, sám vyrostl v paneláku, tak možná proto. A přitom mu všichni, co maj domky, říkaj, co je s tím starostí a jak by se na to nejradši vykašlali. Ale nevykašlou.

Bílkova 23 je támhle přes ulici. Zastaví se, utře si pot z čela, stojí ve stínu stromu a kouká na barák. Dům je pěkně a docela slušně zachovaléj, s pěknou zahradkou, okna dokořán a z nich vlajou záclony, to má rád, připadá mu to takový svobodomyslný. Kouká na dům a hned má dobrou pocit, že jde zrovna sem a ne do nějaký olezlý barabizny, ale do baráku, o kterej se pečuje. Nikde nikdo, a tak se vydá k brance, na zvonku je napsáno Krauhulcovi, všechno sedí. K brance z druhé strany přiběhne pudl, ten mu teda trochu vadí. Vlastně dost, ze všech psů právě pudly nejvíc nesnáší, připadá mu zženštilý nebo, jak to říct, takový celý načesaný a nazdobený jak nějaký dort a vztekle štěkaj a prej jsou i zákeřný. A tohle je zjevně ten samej případ, štěká jak pomínutej. Sykne na něj, ale není to nic platný, tak na něj pro formu sykne znovu a v té chvíli zjistí, že na něj někdo kouká, nějaká holka stojí v dveřích s nůžkami a zírá. Všimla si, že si jí všiml, vydá se k záhonu a téma nůžkami ustříhne pažitku. Pak dojde k brance. Zblízka nevypadá zle, i když se tváří trochu nedůvěřivě. Pes samozřejmě zmlkne a najednou vypadá jako nejhodnější zvíře na světě; hajzl.

„Hledáte někoho?“

„Bydlí tady Krauhulcovi? Jdu na oslavu Mileny, víte? Jsem její kolega, z nemocnice.“

Holka se přestane tvářit nedůvěřivě.

Usměje se a sluší jí to.

„Vy jste doktor?“

Zaváhá. Ale proč by nemohl pro dnešek bejt doktor, přece nebude říkat, že dělá u plynáren, připadal by si jak blbec, a navíc má říkat tu legendu s nemocnicí. Kývne, tváří se, jak se asi tvářej doktoři, důstojně a neprůstřelně.

„Z interny. Bláha.“

Holka se culí, otevře mu branku.

„Já jsem Milena. Jako máma. Šla jsem jen pro pažitku, na chlebičky, víte? Máma je nahore, ještě se oblíká.“

Sakra, takže přišel moc brzo? Do pytle, bude teď muset konverzovat se vzteklou dcerou?

„Jestli jsem přišel nevhod... jako moc brzo...“

„Ale né, mámě to jenom dlouho trvá. Můžete mi pomoci s téma chlebičkama.“

Holka se zas usměje jak magor a jde před ním k baráku, pes na něj tupě zírá, pudlové jsou taky prej jedno z nejhloupějších plemen. Trochu u odkopne stranou, pes podrážděně zavrčí, holka se otočí a znovu se usměje. Ze dveří proti nim najednou vyjde chlap, švihne po něm pohledem a otočí se k holce.

„Jdu pro to víno.“

Holka kývne jakoby nic. Chlap odejde rázným krokem.

„To byl táta.“

Takže Kikin. Skvělý. Připadá si jak blbec, jako obvykle.

No a tohle už je fakt úplně blbounský. Sedí v cizí kuchyni a maže chlebičky. Vždycky nesnášel mazání chlebiček. Exmanželka je alespoň dělala jen s tenkou vrstvičkou másla, na to plátek šunky a sejra a vajíčko natvrdo a kus okurky. Tady u Mileny si ale bohužel očividně potrpí na ty příšerný chlebičky zapatlaný vrstvou majonézovýho salátu (kupovanýho!). Člověk sní jeden a má pocit, jako by sežral bochník chleba. A navíc při tom mazání salát z chlebiček samozřejmě padá všude kolem a on si olizuje majonézu z upatlaných prstů a připadá si fakt jak idiot. Proč sem vůbec lezl? Holka se na něj zas usmívá, to mu snad dělá schválně.

Proč na něj pořád tak čumí?

„Víte, já si zrovna říkala, jestli mi něco není. Bolí mě u srdce, nevíte, co by to jako mohlo bejt?“

To ji má tady vyšetřovat? Jeho bolí u srdce, když se přežere, ale jak jí to má proboha říct?

„Takhle vám asi nic neřeknu. Může to bejt cokoliv.“

„Nepodíval byste se mi na to? Máma je v tomhle úplně nemožná a stejně je jenom sestra, vy jste doktor!“

Začíná fakt litovat, že se dostal do týchle situace. S rukama upatlanýma od majonézy ji trochu nevěřičně pozoruje. Je docela pěkná, takovým dost ujetým způsobem. Vlastně je spíš sexy než pěkná, jinak je i docela příjemná, kdyby nekladla tyhle blbounský otázky.

„Přece vás nebudu vyšetřovat mezi chlebičkama, Milenko.“

„Tak pojdte do pokoje, mě to fakt bolí a nevím, co s tím.“

„Nechcete zajít k doktorovi?“

„Ale vždyť vy jste doktor! Pojdte, to bude jen chvilka, když už jste tady, proč byste se mi na to nepodíval? Aspoň se vysvobodíte z toho mazání chlebiček.“

Potutelně se usmívá a jde před ním dál do domu; kam se to zas nechá vláčet? Na stěnách visí obrázky, je to tu takový útulný, i když samozřejmě trochu v maloměstáckým stylu, dečky a krajinky a plyšáci. Holka otevře dveře a pustí ho dovnitř, je to její pokoj, vlastně docela dobře zařízenéj, celkem strohej, dečka ani jedna. Zavře za sebou dveře, otočí se k ní, no co, aspoň se podívá na mladou holku, co by za to jiný v jeho věku dali? Holka už si sundává tričko, začne si rozepínat podprsenku, no to snad ne!

„To si nechte, klidně.“

Holka teda podprsenku nechá bejt, stojí před ním a kouká na něj; jak může takhle důvěřovat cizímu člověku? Co kdyby byl nějaký deviant, kterej jí teď znásilní? Sáhne jí jednou rukou pod prso, někde četl, že srdce vlastně není nalevo, ale spíš uprostřed, sáhne jí tam a slyší ho tlouct. Koukne na ni.

„Dobrý?“

Pokrčí rameny. Holka mu vezme ruku a položí si ji vejš, takže jí vlastně drží prs. Je z toho v rozpacích, co má teď jako

dělat? Je vadná?

Así jo. Dá mu pusku. Ne že by mu to vadilo, kdy se naposled líbal s mladou holčkou? Před dvaceti lety?

„Nevadí ti to? Prostě se mi líbíš, nevím proč, jinak mě starý chlapi fakt neberou, nejsem žádný gerontofil. Ale ty v sobě něco máš – nějaký jakoby tajemství.“

Zavrtí jen hlavou, to označení za starýho chlapa ignoruje. Holka zamkne dveře, on ji chytne, teď s tou její podprsenkou zápolí on, sakra, jak dlouho už tohle nedělal? A to s ní bude fakt spát? Dyť ani nemá žádný kondom? A co když ta holka má nějakou nemoc, mladý jsou teď hrozně promiskuitní. Sakra!

„Šprcku nepotřebuju, beru prášky.“

No skvělý. To už jsou na té její zvalené posteli, plazí se po něm jako liána, co na něm proboha vidí? Ale vlastně je to hezký, že ještě někoho přitahuje. A ona je fakt milá, svlíká ho a trochu si s ním hraje a je docela něžná na to, jak předtím byla drzá. Takže se mu holt postaví, ona se usměje, jak kdyby dostala jedničku z matiky, sedne si na něj a jeho to tak překvapí, že to jde tak rychle, že se holt udělá. Ne teda úplně hned, ale dost rychle na to, aby si připadal jako blbec. Holka si toho ale nějak nevšimne, hejbe se na něm jak pomínutá a navíc ječí, to sakra zapomněla na Milenu? Co když sem vrazí ten vzteklej Kikin? Zacpe jí pusku, ona teda nějak dořve a pak se na něj položí, což mu je očividně nepříjemný, chtěl by se jít umejt, představuje si, jak se teď v jejich štváčkách míchají ty její pohlavní bakterie, bude muset k doktorovi, pro jistotu. Holka se zvedne, utře se kusem peřiny, no to už je vážně nechutný.

„Tak doděláme ty chlebičky, ne?“

Tohle je fakt zlej sen. Taky se zvedne a obléká se, jako by se nic nestalo, holka se prohlíží v zrcadle, pak ho plácne po zadku, jako by byl ten jejich čokl.

„Tak pojď. A vykáme si, jo? Máma by měla kecy.“

Je skleslej, nejradši by si ještě na chvíli lehl, ale riskoval by příchod pudla, Kikina nebo Mileny. Předpokládá, že z něj stejně ucítějí ten pohlavní puch a bude za blbečka. Ale co, vypije pohár hořkosti až do dna, ne že by na to ve svém životě nebyl zvyklý.

Dole se ozve zvonek a do baráku vcházejí lidé, jsou rozjařený a snad už opilý, plácají se po ramenou a vyprávějí oplzlý fóry, je najednou vděčnější za tu kuchyň.

„Doděláš to? Musím jít vítat, víš?“

Dá mu pusku a odkřepčí, je tady sám, bez cizí ženy v cizí kuchyni, a maže chlebičky a olizuje si z prstů majonézu. Holka ještě přikvačí se skleničkou vína, podá mu ji, alespoň něco. Sedí v kuchyni, všichni švitořej někde v baráku, slyší ty hlasy a maže chlebičky a nemá náladu na nic, na žádný duchaplný konverzace. Vlastně by chtěl jen vidět Milenu a pak by se klidně vytratil, tahle návštěva už je stejně na prd. Do kuchyně nakoukne zmalovaná peroxidová blondýna.

„Nejsou tu nějaký skleničky? A vy jste kdo? Někdo od Kikina?“

„Přišel jsem na Mileninou oslavu. Jsem doktor, z nemocnice.“

Snad nebude chtít taky vyšetření, kouká na něj dost divně. Pak se usměje, má zuby jak kobyla, přicupitá k němu, najednou šeptá: „Jirko! Seš to ty? Já jsem Milena!“

Tahle?

„No, to jsem já.“

„Tys přišel! Ty jsi zlatej! Hele, ale já musím jít vítat, počkáš tu chvíli?“

„Jojoj. Tady – kytka.“

„Ježiš, ty jsou krásný. Ty jsi drahoušek!“

„A – tady, detektivka, jsem si říkal...“

„Knížku? Teda, Jirko, tos nemusel!“

„Ale... to je maličkost.“

Do kuchyně nahlídne holka, jde pro ták s chlebičkama.

„Milenko, to je pan doktor Bláha, z nemocnice, víš?“

„Dobrý den.“

Holka se tváří nezúčastněně, vypadne i s chlebičkama. Milena jde za ní.

„Jenom je uvítám a přijdu, jo?“

Trpně kývne. Zase sám s chlebičkama. Nejlepší by bylo se na to vykašlat. Je utahaný, Milena je očividně ordinární kráva, kolem plno debilů a to ještě nenastoupil Kikin. Tak jo. Ještě je čas se zdekovat. Rychle si opláchne ruce, čuchne si k nim, furt smrděj tou česnekovou pomazánkou. Smrdí jak upír. Vykoukne z kuchyně, šikmo vidí do obejváku, kde je Milena obklopená těmi smějícími se blbouny a sama se

směje jak štětka. Hnuší se mu čím dál víc, tahle ženská. Holka stojí opodál a kouše si nehty, kterejma ho před chvílí škrábala po zádech. Tady nikomu chybět nebude. Další Milenin výbuch smíchu. Pronikne nepozorovaně ke dveřím, vyjde před dům, konečně čerstvej vzduch. Nadechne se.

„Smějou se jak blbouni, co?“

Lekne se a otočí, v rohu verandy sedí Kikin a pokuřuje, pátravě si ho prohlíží. Sakra, hlavně nezpanikařit.

„No.“

„Dáte si?“

Kikin mu nabízí krabičku cigaret.

Ale tak proč ne, jedno cigárko nezaškodí, aspoň si srovná nervy.

„Já jsem Kikin, starej od Mileny.“

„Já jsem Bláha. Z nemocnice. Doktor.“

„Nevypadáte na doktora.“

Kouká na Kikina, jak z toho vybruslit. Nechá si připálit, vyfoukne kouř.

„Vy taky nevypadáte na manžela od Mileny.“

„To si říkám celej život. Čubka jedna.“

Kikin to pronese bez nenávisti, spíš rezignovaně. Vlastně je docela sympatickej.

„Chtěla tuhle oslavu, má ji mít, bába.“

A teď se tam chechtá s těma blbcema. To budu radši tady na verandě, tady je klid, no ne?“

Kývne, s tím se dá jen souhlasit. Pokuřují. Otevrou se dveře, vykoukne holka. Kikin se po ní otočí.

„Vypadni.“

Holka zas uraženě zapadne a je klid.

„Je v nemožném věku. A roste z ní druhá máma, to je k vzteku. Že já se nerozved.“

„Já už jo.“

„To vám chválím.“

Dokouřej beze slov, ptáci zpívají, motýli lítají, stromy šumějí, idyla. Típne vajgla do popelníku. Kývne na Kikina, ten kývne na něj. Může odejít. Otočí se od branky. Kikin sedí nezúčastněně na verandě, jinak nikde ani noha. Mávně mu na pozdrav a Kikin jemu. Jde pryč. Přemýšlí o večeru. Dá si dvojku a bude mít svůj klid. Co by za to jiný dali. Mohl by si udělat nějaký chlebičky, vlastně – ale rozhodně ne ty jejich, udělá si ty s tenkou vrstvou másla a jedním plátkem šunky. Možná ještě s okurkou.

konec

My jsme si vybrali dobře. A vy?

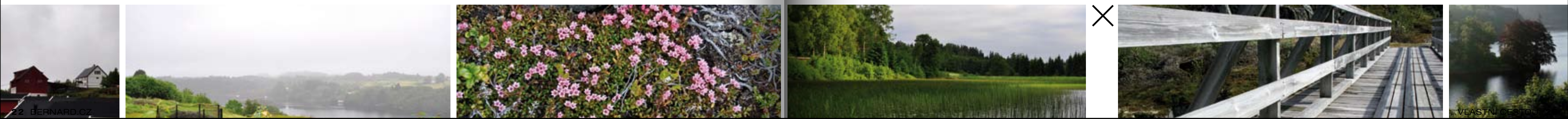
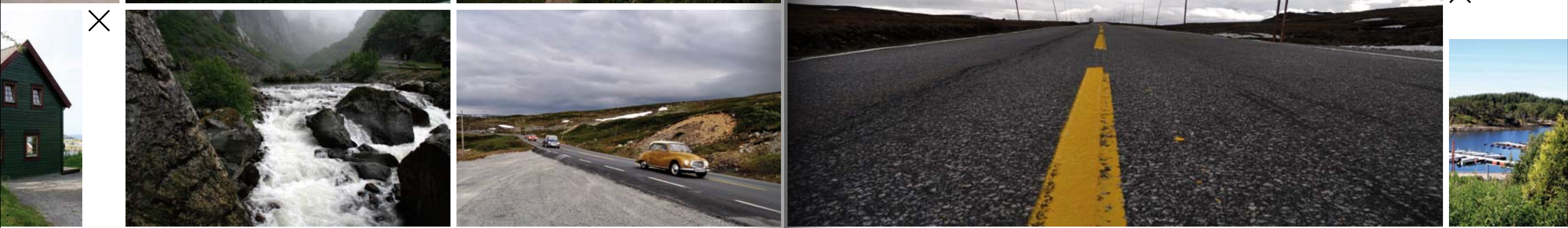
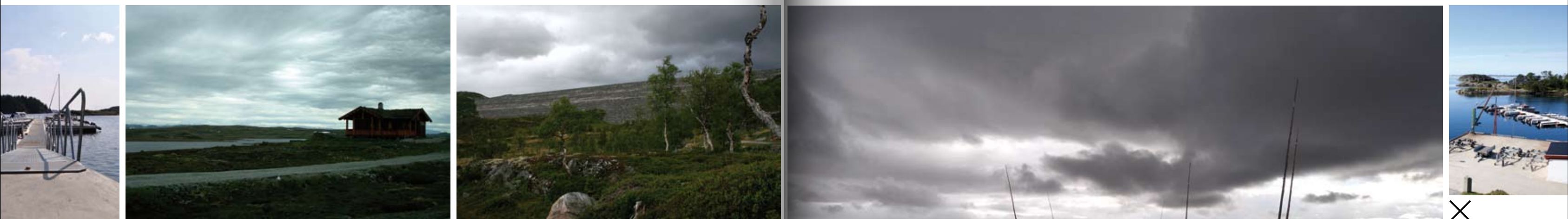
Pomocí kvalitního software a služeb pomáháme našim zákazníkům realizovat jejich vize. Informační systém KARAT řeší podnikové procesy a eviduje veškeré datové toky ve společnosti, a tak poskytuje dokonalý přehled o její celkové situaci. Dokážeme přizpůsobit systém přesně dle vašich specifických potřeb a učinit vaše podnikání efektivnější.

informační systém,
který se vám přizpůsobí

GAME IS OVER^x

Tahle anglická věta, často vytištěná i na tričkách, zní v mé hlavě a pořád si ji musím opakovat, protože krize středního věku je hodně nebezpečná a hodně infekční nemoc, které se my chlapi snažíme uniknout. Jak? Každý po svém. Někdo si koupí kabriolet, jiný začne jezdit na motorce a další si nechá odsát kila sádla a začne si hledat mladé a krásné kamarádky a místo již zmíněné věty nosí jinou, duhovou – Neviem byť sám!!!

Ovšem existují úniky, které jsou v hitparádě nás nemocných vždy na předních místech, a nebál bych se říct, že jsou bezpečně v TOP 5. Jsou to ryby, rybolov a všechno to krásné s ním spojené. Ten nádherný pocit být sám s přírodou, balzám na pochuchané nervy a vitaminy na krizi.

Pokud to všechno chcete dostat v silných a koncentrovaných dávkách, tak hurá do Skandinávie, třeba do Norska na ostrov Radøy. V rybářském středisku v Bovagenu jsou na vás velmi dobře připraveni a začnou vás léčit. Léčba je komplexní, protože už cestou do Bovagenu projedete nádhernou přírodou. Přes cestu vám sem tam přeběhne los nebo bobr a náladu vám nemůžou zkazit ani ceny, protože víte, že mít sociální stát vyžaduje oběti.

U vody pak zapomenete na všechny a na všechno a uvědomíte si, že si tyhle dny zasloužíte, protože se přece neudřete k smrti a musíte myslet taky na sebe, když vám to celý rok někdo stále opakuje! Nebo ne?

A ještě něco – Norsko vám pomůže, protože právě tam si člověk uvědomí, že když příroda řekne dost, tak Game is over...

×

BernardFest

16. ročník

Zvednout lidem dentální IQ

Josef Kunkela | soukromý stomatolog

Většina lidí k zubaři chodí nerada, někdy je až bolest přinutí překonat strach a vydat se do zubní ordinace. Ale musí to tak být? A jaké je pozadí péče o zuby, o které se mnozí domnívají, že je až příliš drahá?

▼
Soukromý stomatolog je lékař, ale zároveň i podnikatel zapsaný v živnostenském rejstříku. V jakém poměru jsou tyto činnosti?

Přinejmenším jedna ku jedné. V Česku je devadesát devět procent čistě privátních stomatologů, zbytek jsou zaměstnanci klinik. Proto si myslím, že zvlášť na školách by bylo potřeba věnovat víc prostoru pro výuku v manažerském rozhodování, v marketingu a v podobných disciplínách. Právě tohle dnes stomatologům velmi často chybí a projevuje se to i na kvalitě jejich služeb.

Nicméně zatímco jiní podnikatelé obvykle narážejí na vysoce konkurenční prostředí, zubařů je dneska nedostatek. Proč by se měli věnovat marketingu, když pacienty musejí spíš odmítat?

To je jedna z věcí, na které mám jiný názor než stomatologická komora. Když se podíváte na počet pacientů na jednoho stomatologa, nejsme na tom špatně. V České republice je to zhruba 1700 pacientů, ale třeba v sousedním Rakousku o pět set víc. A nikdy jsem neslyšel, že by tvrdili – máme málo stomatologů, dělejte s tím něco. Myslím, že české stomatologii schází efektivita. V podstatě ještě neprošla skutečnou privatizací, přestože stomatologové se jenom tváří, že jsou privátní. Ve skutečnosti jsou zaměstnanci pojišťoven, které

je velmi oklešťují uzavřenými smlouvami. A tak stomatologové neposkytují pacientům to nejlepší, co existuje, ale většinou jenom to, co hradí pojišťovna. Právě tenhle smluvní vztah likviduje image české stomatologie.

Vy nemáte smlouvu s pojišťovnou?

Mám, ale pouze na akutní případy, klasickou stomatologii v rámci všeobecného zdravotního pojištění neposkytuju.

Český pacient má pořád pocit, že by od zubaře měl odcházet se stejně plnou peněženkou, jako když k němu přišel...

Tohle je velmi široký problém. Jsme jedním z mála států na světě, kde se hradí stomatologická péče v tak širokém rozsahu. Ale na to nejsme dost bohatí. Bohužel v předvolebním boji některé strany nabízejí voličům až nesmyslné věci a jednou z nich je slib, že stomatologie bude zadarmo. Ta kromě Spojených arabských emirátů není zadarmo nikde. Podle mě jedině, co by stát měl v našem oboru hradit, je pomoc od bolesti. Všechno ostatní ve stomatologii je záležitostí volby, jsou to věci, které člověk akutně nepotřebuje. Za peníze od pojišťovny žádný stomatolog nedokáže ošetřit pacienta tak, jak by měl, to znamená na úrovni současné medicíny. Problém je, že v našem obo-

ru není možná spoluúčast. Čili buď se necháte ošetřit v rámci toho, co pojišťovna hradí, nebo si zákrok kompletně zaplatíte. Teď nemluvíme o stomatologických výrobcích, jako jsou korunky nebo můstky, u nich je spoluúčast možná.

Co je vlastně hlavní náplní vaší práce?

Funguju tak, že ke mně přijde pacient, který ztratil ostych navštívit stomatologa... Když jsem mluvil o tom, že česká stomatologie ztrácí image, je to proto, že ačkoliv jsme na prahu třetího tisíciletí, pořád je plná symptomů strachu, bolesti, stručně řečeno – lidi mají ze zubaře strach, vyhýbají se mu. Tuhle fobii si nesou už od dětství. Ale pokud mají povědomí o současné stomatologii, mají, jak já říkám, vyšší dentální IQ, stanou se z vyhýbačů váhači. Začnou si říkat – má to smysl jít k zubaři, nebo ne. Až bolest nebo estetické důvody je donutí jít a stanou se z nich pacienti. Vyhýbači nedělají pro své zuby nic, vlastně chodí jen na pohotovost.

Ale teď jste mi utekl z otázky...

Když už se z váhače stane pacient, přijde a já mu udělám návrh ošetření, plán léčby a na jeho základě stanovím kalkulaci. A on se rozhodne, jestli do toho půjde, nebo ne. Jestli se mu vyplatí investovat do dutiny ústní a nechat si udělat všechno, nebo jenom část.

JOSEF KUNKELA 1968*

Vystudoval Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy. Má za sebou řadu zahraničních stáží – v USA, Švýcarsku, Německu... V současné době působí v Jindřichově Hradci a je členem představenstva České stomatologické komory.

Jakých částek může ošetření dosáhnout, když je chrup člověka velmi špatný?

Záleží na konkrétní situaci, ale v nejkrajnějších případech může jít o sumu i v řádu statisčů korun. Většina běžných zákroků se pohybuje okolo tisícikoruny.

Není ve městě, jako je Jindřichův Hradec, problém najít lidi, kteří na to mají?

Samozřejmě záleží na prioritách každého pacienta. A faktem je, že v Praze si můžou stomatologové dovolit i výrazně vyšší ceny. Pokud se stomatolog rozhodne poskytovat kvalitní, nadstandardní služby, záleží na něm, jestli investuje do koupi nového auta, drahého domu nebo vybaví svou ordinaci špičkovou technikou. A to mu samozřejmě bude přinášet klientelu. Ale jsou i pacienti, kteří mají peníze, jenže jejich prioritou není chrup. Na druhé straně jiní lidé tolik peněz nemají, ale chtějí investovat do svého zdraví. Jestliže jim stomatolog nabídne ošetření na evropské nebo světové úrovni, přijdou.

Pokud chce stomatolog zařídit špičkovou ordinaci, kolik musí investovat?

Záleží na tom, jestli bude v ordinaci pracovat sám nebo jestli budou třeba dva. V prvním případě jde asi o patnáct milionů, ve druhém stačí, když každý bude investovat osm. Drahá technologická vybavení, samozřejmě kromě křesla, může využívat i několik lékařů.

Není to pro mladého stomatologa nedostupná záležitost?

Proto jsem mluvil o praxi, v níž působí víc stomatologů a recepční objednává pacienty tak, aby využití drahých přístrojů bylo efektivní. A pak na

tuhle úroveň se stomatolog zpravidla dostane až po delší době, ani já jsem nemohl všechno pořídit najednou. Ale řada mladých stomatologů do toho nejde, spokojí se s tím, že poskytují řekněme běžnou péči. Já si myslím, že stomatologie není jen o ošetřování, vrtání zubů.... Podle mě jde o komplexní službu. Stomatolog by měl dát pacientovi servis. Ne jenom aby si něco takzvaně koupil, ale aby se v ordinaci cítil dobře. Aby se tam na něj nikdo nemračil, aby jej nic nebolelo. Čeští stomatologové na tom odborně nejsou špatně, ale hodně se podceňuje právě služba. Čekárny nevypadají tak, jak by měly vypadat. Málodky má lékař recepční, která pacienta uvítá...

Ale to by asi bylo dost drahé, ne? U jednoho lékaře sestra a ještě recepční?

To je podle mě minimální tým. Pokud má lékař jen sestru, je to vlastně holka pro všechno, musí přivítat pacienta, uklidit ordinaci, namíchat materiál, vyzvednou balík od pošťačky, brát telefony, objednávat pacienta a tak dál. A do toho přijde prodejce, který nabízí nějaké nové materiály. Není možné, aby tohle jeden člověk kvalitně zvládal. Lékařův čas je drahocenný a s recepční vydělá víc, protože neztrácí čas a tím i peníze. Stomatologové u nás si neuvědomují hodnotu své práce. V Rakousku nebo v Německu je cena lékařovy minuty mnohem vyšší než u nás. A to pracujeme se stejnými materiály a používáme stejné technologie.

Co by se podle vás ještě mělo zlepšit?

Stomatologové by se měli snažit zvednout lidem jejich dentální IQ, aby si uvědomovali všechny souvislosti, třeba nutnost preventivních prohlídek. Člověk je složitý organismus. Proto existují různé

specializace, jednotlivé obory jsou strašně obsáhlé a jeden člověk je nemůže zvládnout. Lidé rádi navštěvují lékaře, kde najdou všechno pod jednou střechou a jsou vyléčení na počkání. Ale je na pacientovi, aby si uvědomil, že když nebude mít v pořádku zuby, nemůže například pořádně rozkousat jídlo, a bude ho bolet žaludek. Nebo když má zánět v dutině ústní, který se pochopitelně přenáší krevní cestou do celého těla, může vzniknout velmi závažný problém, který v krajním případě ohrozí i lidský život.

Když jste zmínil lékaře, myslíte, že je možné, aby člověka zbavili i bolesti zubů?

Nechci, aby to vyznělo, že jsem odpůrce alternativní medicíny. Dokonce bych řekl, že naopak. Myslím, že jako v životě i v medicíně by měla být vyváženost jak v péči o zuby, tak v celkové péči o zdraví. Ne všechno se musí léčit tabletkami, spoustu věcí může člověk ovlivnit životou správou, pohybem, způsobem života. Myslím, že jsou lékaři, kteří dokážou člověka zbavit bolesti, ať už sugescí, nebo přírodním preparátem, ale bývá to jen na určitou dobu. Pokud je v dutině ústní nějaká mechanická příčina, což většinou bývá, je jí třeba odstranit, aby bolest zmizela natrvalo.

A poslední otázka – jak vnímáte ty často diskutované regulační poplatky?

Náš stát vymyslel pro všeobecnou medicínu užitečnou, ale pro stomatologii úplně nesmyslnou věc. Regulační poplatky měly zamezit zneužívání péče. Ale nikdo nebude vysedávat u zubaře a nechávat si vrtat zub, aby nemusel do práce.

✕

charme
ladies' line

Nauč mě milovat

Irena Hejdová / Irena Dousková / Jaroslav Rudíš /
Petra Soukupová / Martin Reiner /
Daniela Fischerová / Jan Němec / Vesna Tvrčková /

Ženy vidí za roh

Halina Pawlovská / Alice Nellis /
Irena Obermannová / Irena Dousková /
Hana Androniková / Věra Nosková /
Petra Soukupová / Daniela Fischerová /
Eva Lustigová /

Povídky o ženách

Halina Pawlovská / Michal Viewegh / Petr Šabach /
Irena Obermannová / Irena Dousková /
Daniela Fischerová / Irena Dousková /
Lilka Koubková / Olga Wálková / Věra Nosková /

Povídky o mužích

/ Michal Viewegh / Petr Šabach / Jaroslav Rudíš /
/ Martin Reiner / Edgar Dutka / Ladislav Pecháček /
/ Igor Malijevský / Jan Němec /

Proč odcházíš...

/ Petr Šabach / Petra Soukupová /
/ Jaroslav Rudíš / Irena Hejdová /
/ Eva Houserová / Ivan Klíma / Věra Nosková /
/ Zdeněk Svěrák /

Šťastné a veselé...

/ Michal Viewegh / Petr Šabach /
/ Martin Šmajs / Irena Obermannová /
/ Irena Dousková / Jan Dalabán /
/ Eva Houserová / Jaroslav Rudíš /
/ Daniela Fischerová /

Šťastné a veselé... 2

Halina Pawlovská / Petr Šabach /
Irena Obermannová / Jaroslav Rudíš /
Irena Dousková / Daniela Fischerová /
Věra Nosková / Jan Dalabán /
Pavel Býcz / Jiří Hájíček / Ivan Kraus /

Už druhou pětadvacítku souborů českých povídek začalo letos vydávat Nakladatelství Listen. Od běžných antologií se liší tím, že jednotlivé knížky mají vždy nějaké téma – povídky milostné, erotické, vánoční, tajemné, humorné, *totáčovské*... Publikují v nich čtenářsky nejúspěšnější autoři jako Michal Viewegh, Petr Šabach, Zdeněk Svěrák, Irena Obermannová nebo Halina Pawlovská, dále spisovatelé oceňovaní kritikou – Ivan Klíma, Jiří Kratochvíl, Edgar Dutka, Daniela Fischerová, i prozaičtí debutanti, např. Alice Nellis nebo scenáristka Děti noci, jednoho z nejlepších českých filmů posledních let, Irena Hejdová a mnozí další. Celkem v knížkách Nakladatelství Listen, vydávaných od roku 2002, už publikovalo okolo osmdesáti autorů. Povídky většinou spisovatelé píšou přímo na objednávku nakladatelství, a tak je jisté, že mnohé by, nebyť edice, ani nebyly napsány.

A co edici Česká povídka říká oblíbený český spisovatel Petr Šabach? „Podle mě jde o významný počin už proto, že možnost publikovat jednotlivé povídky je dnes v Česku pramálo. Soubory také umožňují určitou konfrontaci, jak si i velmi různorodí autoři poradí s jednotlivými tématy.“

Nejúspěšnějších titulů (Miluj mě víc, Usměj se, Lizo, Šťastné a veselé, Povídky o ženách, Ženy vidí za roh...) se prodalo více než deset tisíc kusů, což je v malém Česku považováno za hranici bestselleru.

Vidět Bruggy a zemřít

Bruggy a Telč, dvě památky ze Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, mají jednu věc společnou, i když historická část belgického města je neporovnatelně větší než ta česká, neporovnatelně je i množství přijíždějících turistů. Zatímco Telč začaly ve středověku míjet obchodní cesty a později do města vedla jen lokální železnice, Bruggy už před staletími přestaly být významným obchodním přístavem. To všechno mělo za následek umrtvení stavební činnosti, takže obě města si zachovala svůj v podstatě renesanční ráz. Příliš se v nich neuchytil ani moderní průmysl. K prohlídce nelákají jen jednotlivé památky, působivý je především dokonalý celek.

Obchodním centrem se Bruggy staly už v 11. století, největšího rozkvětu se dočkaly ve století 13. a 14., kdy společně s Londýnem a Bergenem byly jedním z hlavních center hanzovního spolku v Severním moři. Obchodovalo se tu především s vlámským sukem a později i s asijským kořením. Odhaduje se, že v roce 1500 žilo ve městě 50 až 100 tisíc lidí (o moc víc obyvatel nežije ve městě vzdáleném devadesát kilometrů od Bruselu ani dnes). V té době se bohužel postupně začal zanášet kanál Zwin a Bruggy tak ztratily přístup

k moři. Začal jejich postupný úpadek a před sto padesáti lety dokonce byly považovány za nejchudší město v celé Belgii. Změnilo to až bohatý turistický ruch v minulém století. Být v Belgii a nenavštívit Bruggy se jeví přímo trestuhodné.

Turisty v nich čekají hody – opravdové i v přeneseném slova smyslu. Zatímco třeba z Paříže se jako suvenýr asi nejčastěji vozí malý model Eiffelovy věže, z Londýna miniaturní doubledecker, tady jednoznačně vítězí čokoláda v nejrůznějších podobách. Především jako tradiční belgické pralinky s desítkami, ba stovkami nejrůznějších náplní i chutí; návštěva některého z četných obchůdků je také pastvou pro oči. Design všech těch papírových obalů i plechových krabiček a dóz vychází z dlouholeté tradice a také z moderních výtvarných trendů. Klasiku najdete třeba v Chocolaterii Sukerbuyc a v kavárně De Proeverie, kde kromě jiných pochoutek podávají vynikající čokoládu jako nápoj. Naopak v The Chocolate Line si přijde na své milovník experimentů, Dominique Persoon přidává do čokolády i nečekané ingredience jako třeba mozzarella, sušená rajčata nebo tabák. Čokoládě je věnované také jedno ze zdejších muzeí.

Jiným trvalejším a také dražším suvenýrem jsou jemné krajky, které tu mají i své muzeum, a v Kantcentru zdejší ženy a také několik mužů před očima turistů vytvářejí krajky s tradičními i moderními vzory.

Ale zpátky k hodům. Bruggské restaurace (je dobré vyhnout se většině těch, co leží na hlavních turistických trasách) nabízejí řadu vynikajících jídel, z nichž mnohá mají dlouhou tradici – třeba waterzooi, což je rybí nebo kuřecí maso vařené ve vlastní šťávě se smetanou a bílým vínem, nebo úhoř na másle s několika druhy bylinek. Bruggy sice neleží u moře, ale ryb a mořských plodů bývá na jídelních lístcích dost. Belgičané jsou také hrdí na své výtečné hovězí a nechutnat třeba carbonnades flamandes, což jsou hovězí plátky dušené v pivu s třešňovou příchutí, je velká škoda. Typická vlámská jídla jsou velmi kalorická, silná, takže objednat si i polévku nebo předkrm není právě rozumné. Gurmán si jistě nenechá ujít restauraci Saint Amour ve sklepení z 16. století, kde podávají třeba jelení filet s hruškou, ale dobře se může najíst i v mnoha lidovějších podnicích.

Belgická piva, to je kapitola sama pro sebe. Ctitelům tradičního českého ležáku se při jejich ochutnávce může doslova kroutit jazyk, ale zkusit se má všechno. Jen vyjmenovat všechny zdejší speciality by zabralo pořádně dlouhý odstavec, možná i několik stránek. V zásadě se dají rozdělit do dvou skupin. Trapistická piva, jejichž tradice sahá až ke středověkým klášterům, mají vysoký obsah alkoholu – až 11 %, dlouhou tradici mají i lambiky. Oproti běžným pivům se do nich nepřidávají kvasinky, dostávají se do nich přirozeným způsobem z ovzduší. V dřevěných sudech pak zrají několik let. I samotné Bruggy mají svá piva – Brugge tripel se specifickou chutí nebo Brugge zod, v překladu bruggský šílenec. Jak už název napovídá, je to opravdový nářez. Zajímavá jsou také piva s ovocnými příchutěmi, třeba třešňovou nebo malinovou. K pivu si Belgičané rádi dávají žitný chléb s krémovým sýrem a čerstvými ředkvičkami. V The Bottle shop nabízejí více než 800 piv z celého světa i zdejší pálenku gener.

Četná muzea a galerie jsou dalším lákadlem Brugg. Kdyby člověk chtěl všechny navštívit, musel by ve městě strávit alespoň dva tři dny. Tak třeba v Gruuthusemuseum v zachovalém středověkém paláci vystavují především užité umění, v Groeninge Museum sbírku starých vlámských a holandských malířů, ale také surrealistické obrazy dvou nejvýznamnějších belgických malířů dvacátého století – Paula Delvauxe a Reného Magritta. Obyčejnější Museum voor Volkskunde v domcích, které kdysi bývaly chudobinci, je věnováno lidové kultuře a životu obyčejných lidí. Milovník umění si určitě nenechá ujít prohlídku výstavných bruggských kostelů, kromě pozoruhodné architektury si v jednom z nich může prohlédnout i Michelangelovo

sousoší Madona s dítětem, jedno z mála děl slavného sochaře a malíře, která jsou k vidění mimo území Itálie.

Velkou turistickou atrakcí je půlhodinová projížďka po síti středověkých kanálů, postavených na řece Reie. Díky nim se Bruggám říká Benátky severu. Na první pohled se zdá velmi romantická, ale do každého člunu se vejde nebo spíše nacpe až čtyřicet turistů, ke kterým z reproduktorů promlouvá průvodce, detailně popisující všechny paláce a domy, kolem kterých člun právě projíždí. Proč ne, je to docela zajímavé, ale kanály v Benátkách a gondoly a urostlí gondoliéři, to je úplně jiný zážitek. Ovšem i ceny projížďek jsou nesrovnatelné. Na druhé straně po Benátkách se nedá moc jezdit na kole, zato Bruggy jsou k tomu doslova ideální a člověk se rychle dostane i do míst vzdálenějších od centra, třeba do půvabného parku Minnewater. Ostatně kolo je tady nejběžnějším dopravním prostředkem a návštěvníkům je nabízí hned několik půjčoven.

Přirozeným centrem Brugg je náměstí Markt, vybudované už ve 13. století. Jak už jeho název napovídá, bývalo tu tržiště, dnes je místem, odkud vyjíždějí kočáry tažené koňmi a kde zejména pozdě odpoledne a večer vyhrávají zdejší muzikanti, kouzlí pouliční klaunové a vůbec tady panuje skvělá a uvolněná atmosféra.

V historickém centru se pohybují i trochu zvláštní turisté, především Britové. Putují po místech, kde se natáčel film *V Bruggách* režiséra Martina McDonagha s Colinem Farrellem a Brendanem Gleesonem, který má všechny šance stát se kultovním opusem. Po dokonale zpackané akci v londýnském kostele posílá do belgického města boss dvojici gangsterů na zdánlivou dovolenou. Zatímco jeden, poněkud jednoduchý začínající zločinec, je doslova otrávený mimosezónní provinční atmosférou, druhý si s průvodcem v ruce prohlíží památky. Dokonale vystavený a do detailu promyšlený příběh na hranici typicky britské černé komedie a osudového kriminálního dramatu (stylem místy vzdáleně připomíná Tarantiniho *Pulp Fiction*, ale je naprosto originální) se dá koupit na DVD i v Česku. Svým způsobem jde i o svéráznou pobídku k návštěvě Brugg, které netvoří pouhou kulisu, ale jsou jednou z hlavních postav zdařilého snímku. Ostatně slogan filmu zní: Vidět Bruggy a zemřít.

Když už je člověk v nejkrásnějším belgickém městě, které ročně navštíví přes tři miliony turistů, stojí za to vypravit se do nedalekého přímořského střediska Ostende. Ne že by zdejší moře vynikalo průzračnou vodou a krásným pobřežím, jako je třeba na Jadranu, navíc dlouhou pláž lemují hotely, restaurace a kavárny, ale když je necháte za zády a sednete si do písku, pohled na moře s dorážejícími vlnami vás po rušném dni naplní kýženým klidem.

×

PIVOVAR Z PACOVSKÝCH STROJÍREN V CHRÁMU CHMELE A PIVA V ŽATCI

Nádražní 697
395 01 Pacov
Česká republika
Tel.: 565 443 111-4
fax: 565 443 417
pacovske@pacovske.cz
www.pacovske.cz

pivovary
minipivovary
tlakové nádoby
bojler
skladovací nádrže
filtrační aparáty průmyslové
lihovary lihovarská zařízení
pěstitecké pěníce
chladicí zařízení
linky na mléko
výrobníky ledové vody
tepelné výměníky
trubkosměnné aparáty
zařízení pro masný průmysl
míchače masa
atd...

Pacovské strojírnny se 27. srpna 2010 spolupodílely na slavnostním otevření „Chrám chmele a piva“ v Žatci. Chrám chmele a piva v Žatci je poměrně rozsáhlý projekt související s revitalizací historického jádra města Žatec a je v rozsahu cca 250 mil. Kč. Na tento projekt přispívá Evropská unie prostřednictvím Regionálního operačního programu Severozápad cca 92 % této částky, tzn. cca 230 mil. Kč. Dokončení tohoto celého projektu se předpokládá do poloviny roku. Pacovské strojírnny se podílely na tomto velmi zajímavém projektu již ve fázi jeho zrodu svojí úvodní nabídkou a technickou pomocí projekční firmě. V roce 2009 bylo na tuto dílčí dodávku technologického zařízení minipivovaru vypsané výběrové řízení a i přes účast několika konkurenčních firem byly Pacovské strojírnny úspěšné a tuto prestižní zakázku získaly. Minipivovar je v tomto projektu funkční složkou expozice chmelařství a pivovarnictví. Dodávaná sestava technologického zařízení umožní výrobu piva plzeňského typu s celkovým ročním výstavem cca 1.000 hl a umožní výrobu jak piva nefiltrovaného, tak

i piva filtrovaného ve třech základních druzích 10°, 12° a 14° a případně dalších speciálních druhů piva. Termín otevření pivovaru připadal na konec letních prázdnin, kdy v Žatci probíhají slavnosti sklizně chmele – tradiční Žatecká dočesná. Dodávka minipivovaru byla realizována na klíč a je téměř symbolické, že zařízení z Pacovských strojíren bude provozováno v samém centru chmelařství v České republice. „Závěrem lze konstatovat, že umístění minipivovaru vyrobeného v Pacovských strojírnách v tomto významném turistickém areálu, kde podstatný díl návštěvníků budou milovníci dobrého a nefalšovaného piva z celého světa, svým způsobem musí působit jako funkční reklama precizně provedeného díla a měla by se nám zúročit v budoucnosti ve formě dalších obdobných investičních dodávek,“ říká generální ředitel Pacovských strojíren Ing. Ludvík Ješátko.

**KDE SE PIVO VAŘÍ,
TAM SE DOBŘE DAŘÍ!**

Synové dělnické třídy

Stojíme na lešení a městečko pod námi chodí tam a zase zpátky a točí se ve svých malých podkrkonošských kruzích. Nad ulicí jsme v pěti metrech zavěšení dva, já a můj kamarád Peřan, se kterým se znám od základní školy. Dopoledne osekáváme z jeho domu starou omítku. Pak píšeme novou hru pro rozhlas. A odpoledne vylezeme na lešení ještě jednou. Sekáme, kecáme, lešení se trochu chvěje a městečko pod námi se nadechuje a vydechuje. Tahle už týden.

„Tady se hnedka pozná, že stavěj inteligenti,“ ozve se zezdola. „Ještě nějakýho faráře a jsou z vás černí baroni. Vracej se padesátý léta. Z nás dělnický třídy tenkrát udělaly lampasáky a ředitelé. A z vás inteligentů dělníky a vojíny. A jak to dopadlo?“ mávne rukou děda se psem, co mu cuká na vodítku. A děda mluví tak nahlas, že jeho hlas letí z jednoho konce městečka na druhý a převrací všechny popelnice, které mu stojí v cestě.

„Támhle vám kus starý omítky ještě zbejvá. A ten žebřík nemáte pořádně přichycenej. Co tohle bude za film, až poletíte dolů po čumáku, to teda já nevím,“ šermuje krátkou rukou, ve které drží psa, a jak máchně, pes pokaždé trochu nadskočí a zavýje, protože je jenom nakrátko.

Kolem něj projde Chodič. Hubený kluk s vytrněnými očima, který rázuje s taškou v ruce našim městečkem cik cak ve dne i v noci. V létě i v zimě. V dešti i v horku. Nikdo neví, kam vlastně jde. Říkají, že byl na drogách a že začal chodit ve chvíli, kdy s nimi skončil. Začal chodit, jako by jim chtěl utéct, ale ony jsou mu pořád v patách, a tak se nemůže zastavit. Ale nikdy neběží, vždycky jenom jde.

„A proč je tady ta díra?“ řve na nás děda a ukazuje na kus zdi, kolem které už je nová omítka a izolace.

„Tam to bylo mokřý, tak to musí nejdřív vyschnout,“ řekne Peřan.

„Já myslel, že tam budete mít pamětní desku. Spisovatel a spisovatel. Synové dělnický třídy.“

A z paneláku za jeho zády se vynoří Zdeneček. Nejmenší obyvatel městečka. Třicet let pracoval v textilce na chemikáliích, až z toho přestal cítit a všechny vůně si teď jen představuje. V kloboučku proti slunci vypadá jako Křemílek. Mává nám na lešení a šine si to do hospody, aby tam všem vyprávěl o večerníčcích, u kterých usíná s pivem v ruce.

Kopce okolo se lesknou. Zafouká to a lešení se zhoupne jako loď na moři. Říkám Peřanovi, že ho radši něčím zpevníme.

„Byl si v Rusku?“ volá na mě děda.

„Nebyl.“

„Tak to nemůžeš radit, když si nebyl v Rusku. Já byl v Rusku třikrát, takže já můžu radit. Takže tu vzpěru tam, chlapi, dejte. Nebo se držte nebe,“ křičí podsaditý děda v trenýrkách se psem, co se pořád cuká.

„A co tady dělá to pivo?“ řve na nás ještě a ukazuje na pár lahví dole u zdi. „Kde je nějaká bezpečnost práce, sakra? Za tohle se v Rusku šlo ke zdi.“

„My pijem, jen když jsme dole, pane Majer. Nahore nikdy,“ směje se Peřan.

„Já když jsem ještě pil, tak to jsem pil pořádně a furt,“ jde děda dál a láme nad námi hůl. Mává nad našim dílem rukou, a jak mávne, pes sebou

škubne, protože se na těsném vodítku trochu škrtí. A on se zastaví u mladého páru, který právě vystupuje z úplně nové škodovky s narvanými nákupními taškami. A děda na ně křičí: „Inteligenti na stavbě. No viděli jste to?“

Mladí manželé nic nechápu. Dívají se na nás, pak na něj, pak zase na nás a nakonec na ty svoje štěstím a chutěmi nateklé tašky a jdou si je užít. „Vracej se padesátý léta,“ volá za nimi děda, a jak křičí, na ulici se zvedá silou jeho hlasu prach.

A pak je poledne a po něm odpoledne. Městečkem se prožene krátká bouřka a z okna kuchyně vidím, jak si to promoklý Chodič mete z městečka pronásledovaný stíny. Žene se jako stroj kolem domu, a kdybych šel vedle něj, stačil mu jen ke křížovatce. A když se vyčásl, je už skoro podvečer.

Sedíme úplně nahoře na lešení. Nebe je čisté, z lesů se kouří, porostou houby. Otevíráme si desítku. Ruce máme plné mazolů a hlavy vyčištěné tak jako snad nikdy. Ať žije fyzická práce a synové dělnické třídy. Připijeme si na to.

Pod lešením si to šněruje Zdeneček, protože za chvíli bude večerníček, který nikdy nevynechá. Ve dveřích paneláku to chvíli vypadá, že přepadne dozadu a skutálí se dolů k náměstí ke dveřím hospody, ze které vyšel. Zdeneček se jako malá kuželka kývá pomalu dopředu a zase dozadu a slunce nad ním padá za obzor. Ale Zdeneček to nakonec zvládne a překulí se na správnou stranu a zapadne ve dveřích. A my se na to díváme a držíme se nebe a lahví piva.

Brtnice

Tohle dvoutisícové městečko, oficiálně město, nedaleko Jihlavy má turisté co nabídnout. V písemných pramenech je poprvé zmiňováno v roce 1234. Počátkem 14. století se Brtnice dostala do vlastnictví rodu Brtnických z Valdštejna, kteří na návrší vybudovali mohutný hrad, později přestavěný na zámek. Po dvou stoletích získala brtnické panství italská hrabata Collatové a patřilo jim až do roku 1945, kdy jejich majetek zabavili na základě Benešových dekretů. A to památkám rozhodně neprospělo.

Přesto kromě zámku, bývalého kláštera a několika kostelů zůstaly v centru zachované renezanční a barokní domy, z nichž nejvýraznější je dnešní radnice a Hoffmannův dům. V něm je dnes muzeum zdejšího rodáka a světově proslulého architekta Josefa Hoffmanna. Půvab městečku dodává i centrem protékající říčka Brtnička a dva mosty z 18. století vyzdobené sochami světců.

Bohužel kvůli stavbě nákupního střediska stihli soudruzi v roce 1989 zbourat malou židovskou čtvrť se synagogou a domem rabína. Po židovské populaci zůstal jen starý hřbitov.

Chmurný osud dost možná čeká výraznou brtnickou siluetu – zámek. Už dvě desetiletí probíhající spor mezi městem a člověkem, který nemovitost získal dost pochybným způsobem, stále nemá konce. A jestli se z památky stane ruína, může si to na svůj vrub připsat především neschopná justice.

Ani s hlavou čistou nemáš cestu jistou

Stát se může cokoliv.

S povinným ručením od Allianz nezůstanete sami v žádné situaci.

www.allianz.cz

Allianz – stojíme při Vás

Allianz

Svařená Svestka

DALŠÍ ČÍSLO V LEDNUI!